No. 102. 1863.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 25 Augustus.

[stamp: Boekhandel ... Goes]

Editie van maandag avond 8 ure.

Middelburg 24 augustus.

* Men verneemt, dat de dikwijls toegezegde algemeene maatregel tot verhooging van de traktementen der ambtenaren bij de departementen van algemeen bestuur, thans bij de regering in bewerking en overweging is. De grondslagen moeten zijn dat de traktementen beneden f 1000 met 20 pct., die van f 1000 tot f 1500 met 15 pct., en die van f 1500 tot f 2000 met 10 pct. verhoogd zullen worden. Naar de stemming, *die de tweede kamer doorgaans aan den dag heeft* gelegd, is het echter te verwachten dat deze maatregel verworpen zal worden. Vele leden erkenden steeds volmondig dat de meeste traktementen te laag waren, doch zoodra er eene verbetering werd voorgesteld, stemden zij tegen.

In de Staatscourant van zaturdag worden weder verschillende benoemingen medegedeeld van leden voor plaatselijke kommissiën tot oprigting van een nationaal gedenkteeken voor november 1813 enz. Daaronder komt in deze provincie voor de gemeente Overslag met 8 leden, waarvan de heer J. M. Mattelé, burgemeester, als voorloopig voorzitter, benevens aanvulling van de kommissiën te Sluis, Heille en St. Anna ter Muiden.

De kommissie voor het nationaal gedenkteeken van 1813 te Haarlem heeft gemeend, in geene beoordeeling te kunnen treden van de haar deswege kenbaar gemaakte voorstellen van de hoofdkommissie. Zij heeft zich echter, met het oog op het groote doel, *hetwelk men tracht te bereiken, bereid* verklaard om, zoodra het te nemen besluit te harer kennis zal zijn gebragt, het hare aan te wenden, ten einde de ingezetenen in de gelegenheid te stellen daartoe gelden bij te dragen, en het bedrag dezer gelden te gelegener tijd aan Z. K. H. den prins-voorzitter over te maken.

De plaatselijke kommissie te Leiden heeft zich in eene jl. zaturdag gehouden vergadering, bij de bespreking der drie door de hoofdkommissie voorgestelde plannen, alleen voor het oprigten van een bronzen of marmeren gedenkteeken in het Willemspark te 's Hage verklaard. De beide overige plannen *werden door haar verworpen.*

Z. M. de koning wordt tegen den 12 der volgende maand in de residentie terug verwacht. H. M. de koningin en Z. K. H. de prins van Oranje zijn voornemens in de eerste dagen van de maand september naar Stuttgart te vertrekken.

Door den heer H. P. Winkelman, te Vlissingen, is een verzoekschrift aan den koning ingediend, strekkende om, ingeval het besluit van gedeputeerde staten der provincie Zeeland (waarbij zijn jongste zoon, loteling van de ligting der nationale militie van dit jaar, voor de dienst is aangewezen) door den koning in hooger beroep mogt worden gehandhaafd, het hem vergund moge worden de vierjarige dienst, door *zijnen oudsten zoon* bij plaatsvervanging volbragt, door het stellen van een nieuwen plaatsvervanger voor den tijd van een jaar te mogen doen aanvullen, opdat daardoor zijn jongste zoon wegens broederdienst mogt worden vrijgesteld. Daarop heeft Z. M. blijkens de Staatscourant van heden besloten: 1. onder afwijzing van des adressants verzoek, zoo als het daar ligt, aan diens jongsten zoon ontheffing van de werkelijke dienst voor zijnen geheelen diensttijd te verleenen; en 2. bepaald dat genoemde loteling niet in persoon aan de militaire autoriteit zal worden afgeleverd, maar dat zijne inlijving enkel op overgifte van den staat model no. 19, voorgeschreven bij art. 43 van het koninklijk besluit van 8 mei 1862 (Staatsblad no. 46), zal geschieden.

Deze beslissing is daarop gegrond dat de adressant, vader van twee zonen, voor zijn oudsten zoon, loteling van de ligting van 1859, achter elkander drie plaatsvervangers heeft gesteld, die alle, alvorens den gevorderden diensttijd te hebben volbragt, uit de dienst ontslagen of weggezonden zijn; *dat deze drie plaatsvervangers te zamen een diensttijd* van nagenoeg vier jaren voor des adressants oudsten zoon hebben volbragt en dat, ofschoon deze dienst, volgens art. 60 der wet van den 19 augustus 1861 (Staatblad no. 72), niet voldoende is tot vrijstelling van een broeder, het echter, na de menigvuldige opofferingen van den adressant tot bevrijding zijner zonen van de dienst, niet billijk ware zijnen jongsten zoon tot de werkelijke dienst te roepen.

De verkiezing van een lid voor de tweede kamer der staten generaal in het kiesdistrikt Dokkum, welke moet plaats hebben ten gevolge van het door den heer M. Kingma Hz. genomen ontslag, zal volgens beschikking van den minister van binnenlandsche zaken geschieden op dingsdag 15 september a. s. en de herstemming, zoo noodig, op den 29 daaraanvolgende.

De heer de Thouvenel, oud minister van buitenlandsche zaken in Frankrijk, is vrijdag uit de residentie naar Brussel vertrokken.

In de vorige week is in de residentie aangekomen Z. H. prins Leopold van Saksen-Coburg-Gotha en familje met gevolg.

Vrijdag namiddag ten 2 ure had in het gebouw van de teeken-akademie te 's Hage, de plegtige uitreiking der medaljes en bekrooningen plaats wegens de inzendingen op de tentoonstelling van metalen en daaruit vervaardigde voorwerpen. Z. K. H. de prins van Oranje heeft die aan de inzenders, voor zoo ver zij tegenwoordig waren, persoonlijk uitgereikt.

Jl. donderdag is de eerste trein voor het publiek van Utrecht naar Amersfoort, Harderwijk en Hattem gestoomd en de eerste trein van daar met vele passagiers te Utrecht aangekomen.

Naar men verneemt zal er eerstdaags eene opneming plaats hebben voor een spoorweglijn van Turnhout op Breda, in verbinding met den staats-spoorweg Breda-Dordrecht.

„Zonder vergunning van den gemeenteraad mag niemand gebouwen aan den openbaren weg uit- of afbreken" is een artikel, dat in sommige gemeente-verordeningen wordt gevonden, en zeer dikwijls aanleiding gaf tot de vraag: „mag het gebruik van den eigendom op die wijze worden beperkt?" *De hooge regering beantwoordde die vraag eenmaal toe*stemmend, maar later werd zij op nieuw aan haar oordeel onderworpen, en wel door twee ingezetenen van Alkmaar, die bij adres aan Z. M. vernietiging van bovengenoemde bepalingen in de gemeente-verordening aldaar verzochten.

Dit adres werd gesteld in handen van gedeputeerde staten van Noord-Holland, en deze achtten de bepaling vooral vernietigbaar, dewijl zij in strijd was met het algemeen belang, en het voor de algemeene maatschappij van belang is, dat elk harer leden in de gelegenheid zij, over zijn eigendom te beschikken, op zoodanige wijze, als voor hem 't voordeeligst is.

Hoewel nu in beginsel aan gemeentebesturen 't regt moet worden toegekend om, in sommige gevallen, juist ter bevordering van 't algemeen voordeel, de vrije beschikking te beperken, zoo moet dit regt toch zekere grenzen hebben, zoowel wat betreft de mate van belemmering, waaraan de eigenaren kunnen onderworpen worden, als de motieven, waarvan de beperkingen kunnen uitgaan.

De verordening te Alkmaar ontnam iemand de geheele beschikking over zijn eigendom, daar zij hem verbood een huis voor afbraak te verkoopen, dat niet billijk was te verhuren.

't Motief der beperking mag toch wel geen ander zijn, dan het voorkomen van schade, die aan anderen door de vrije beschikking over den eigendom zou kunnen worden toegebragt. Maar te Alkmaar legde men den eigenaar een last op, ten einde een ander een voordeel te bezorgen.

Men wilde het afbreken van huizen voorkomen, waarvan het aanwezen later gewenscht kon worden. Men wilde beletten, dat in een oogenblik van kwijning de gemeente beroofd werd van schoone woonhuizen.

Zelfs met het oog op het belang der gemeente, scheen het aan gedeputeerde staten twijfelachtig toe, of het ware belang der gemeente medebragt, om groote, kostbare huizen door kunstmatige middelen in stand te houden, daar zij het veel meer van belang achtten voor de ingezetenen der gemeenten in 't algemeen, dat haar grondgebied vrijelijk kan bezet worden met zoodanige huizen, als aan de behoeften dier ingezetenen het best beantwoorden.

Het bedoelde verbodsartikel in de alkmaarsche gemeente-verordening werd daarop door Z. M. vernietigd, hoewel *niet op de gronden door gedeputeerde staten* van Noord-Holland aangevoerd. (*Utrechtsch dagblad.*)

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Vergunning verleend aan den heer B. Wiener, medailleur en beeldhouwer, tot het aannemen der versierselen van ridder der Wasa-orde, hem door Z. M. den koning van Zweden en Noorwegen geschonken; en aan den heer dr. R. C. Bakhuizen van den Brink, archivaris van het rijk en lid van den hoogen raad van adel, tot het aannemen der versierselen van officier der Leopoldsorde, hem door Z. M. den koning der belgen geschonken.

ONDERWIJS. Op verzoek eervol ontslag verleend aan jhr. mr. L. F. van Panhuijs, als schoolopziener in het zesde schooldistrikt van Zeeland; en tot schoolopziener in dat distrikt benoemd mr. J. C. E. baron van Lijnden, alhier.

Kerk- en schoolnieuws.

* Men schrijft ons uit Leeuwarden, 20 augustus: „*Heden werd alhier, onder voorzitting van de heer* Mounier, president der waalsche kommissie en predikant te Amsterdam, de jaarlijksche reunie van afgevaardigden der waalsche kerken geopend. De openingsrede werd in eene daartoe bestemde godsdienstoefening uitgesproken door den heer Vust, predikant te 's Gravenhage, die tot tekst genomen had Hand. 17 : 10—12. Deze rede maakte niet op elk der hoorders den zelfden indruk. Zij ademde immers een te zeer polemischen geest tegen de voorstanders der moderne theologie, en met name tegen de predikanten tot het corps Wallon behoorende, om gunstig te worden opgenomen. Te bejammeren is het dat in plaats van een woord van opwekking *tot eensgezindheid en vrede, in weerwil van alle* verschil op dogmatisch terrein, hetwelk in de tegenwoordige dagen zeer gepast zou wezen, er in die openingsrede, hoeveel goeds en uitstekends zij van het standpunt des redenaars ook had, slechts aanleiding tot verwijdering en verbittering gegeven is.

„De reunie ving, na afloop der godsdienstoefening, hare gewone werkzaamheden aan. Wat haar dit jaar een eigenaardig belang geeft, bestaat daarin dat het juist 300 jaren geleden is, dat de eerste waalsche synode gehouden werd. De tegenwoordige reunies kunnen geheel als voortzetting der voormalige synoden beschouwd worden. Het verschil tusschen beide is slechts schijnbaar. De voorzitter maakte van deze bijzonderheid gebruik om in eene doorwrochte rede, die de aandacht der vergadering ten zeerste boeide, de 300jarige geschiedenis der waalsche synode te beschouwen.

„De vergadering is zamengesteld uit de volgende leden: de heeren Mounier, predikant te Amsterdam, voorzitter; de Chaufepié, predikant te Amsterdam, sekretaris; van Goens, *predikant te Leiden; Stoop, predikant te Nijmegen;* Kronenberg, predikant te Arnhem, en mr. Obreen, ouderling te Leiden, leden der waalsche kommissie; Diemont, predikant, en Justina en du Tour de Bellinchave, ouderlingen, afgevaardigden van Leeuwarden; Kronenberg, predikant, afgevaardigde van Arnhem; Rochedieu, predikant, en Milders, diaken, afgevaardigden van Delft; Reville, predikant, en Delprat, ouderling, afgevaardigden van Rotterdam; Roulet, predikant, afgevaardigde van 's Hertogenbosch; dr. de Greef, predikant, afgevaardigde van Maastricht; Vust, predikant, en Stavenisse de Braauw, ouderling, afgevaardigden van 's Gravenhage; Nolst Trenité, predikant, en dr. Bakhoven, ouderling, afgevaardigden van Utrecht; Gerlach, predikant, en dr. Fokker, afgevaardigden van Middelburg; Deeleman, predikant, en de Lille Hoogerwaard, ouderling, afgevaardigden van Zwolle; professor Valeton, ouderling, afgevaardigde van Groningen; Gagnebin, predikant, en Toelaat, ouderling, afgevaardigden van Amsterdam; van Goens, predikant, en Kluyt, diaken, afgevaardigden van Leiden; James, predikant, en Chappuis, ouderling, afgevaardigden van Breda; Perk, predikant, afgevaardigde van Dordrecht; Stoop, predikant, afgevaardigde van Nijmegen; Laatsman, predikant, afgevaardigde van Haarlem; benevens de heer Bucailli, *kommissaris voor de studenten- en andere beurzen.*

„Waarschijnlijk zullen de vergaderingen aanstaanden dingsdag gesloten worden."

— Beroepen tot predikant bij de hervormde gemeente te Poortvliet, de heer W. Mense, thans te Voorthuizen.

—* De heer H. Schlüter, voormalig sekretaris van wijlen mgr. van Vree, bisschop van Haarlem, en kapellaan aan de kathedrale kerk aldaar, is benoemd tot pastoor bij de roomsch katholieke gemeente te Vlissingen. Hij heeft gisteren zijn dienstwerk aangevangen.

— Men verneemt dat de minister van justitie (administr. hervormde eeredienst) de kerkeraden der nederduitsche israëlitische hoofdsynagoge te Amsterdam en die der beide portugesche israëlitische gemeenten te Amsterdam en 's Gravenhage heeft uitgenoodigd hun besluit, om niet toe te treden tot het algemeen reglement voor het centraal bestuur der israëlitische kerk in Nederland, in nadere overweging te nemen. De minister zou bij die uitnoodiging zich onthouden hebben de redenen der weigering te beoordeelen, maar er op gewezen hebben, dat de regering in ieder geval aan het genoemd reglement het wettelijk gevolg zal behooren te geven. Voorts zou de minister de moeijelijkheden, die uit een moreel en materiëel oogpunt door splitsing of afscheiding van de israëlieten onderling zullen ontstaan, aangetoond en daarom tot vereeniging aangespoord hebben.

Gemengde berigten.

Voor de eerste kamer der regtbank te Parijs is een proces aanhangig over het beruchte halssnoer dat in der tijd door de heeren Boehmer en Bassange, juweliers van het hof, aan den kardinaal de Rohan voor de koningin Marie Antoinette is verkocht. De erven Deville, cessionarissen van genoemde juweliers, vorderen thans de betaling en eischen, om die te verkrijgen, de vernietiging van de aanneming onder voorregt van boedelbeschrijving der nalatenschap van den kardinaal door prinses Charlotte de Rohan.

— Volgens The times zijn te Nicaragua eenige europesche *ingenieurs aangekomen, die het terrein komen opnemen*

voor het graven van een kanaal door de landengte van Panama. *Men zegt dat deze onderneming, waarvan prins Murat aan het hoofd zou staan, onder bescherming van keizer Napoleon is geplaatst.* Tot de verwezenlijking van het plan moet omstreeks 26 à 27 millioen gulden noodig zijn.

— *De gemeenteraad van Amsterdam heeft besloten* om het bestuur van het kongres der Association internationale pour le progrès des sciences sociales, dat in de volgende maand te Gent bijeenkomt, te verzoeken dat Amsterdam voor de vergadering in het volgende jaar worde aangewezen.

— *De provinciale geldleening van f 130,000 tegen 4½* pct. is te Leeuwarden dadelijk volgeteekend. De aanbiedingen bedroegen thans niet minder dan f 235,000, terwijl eenige weken vroeger bij de uitschrijving tegen 4 pct. slechts f 16,000 werd aangeboden.

— De annamietische ambassade, welke te Parijs verwacht wordt, bestaat uit 63 personen. De eerste ambassadeur heet Phan-Thank-Giang en de tweede Pham-Phu-Thua. De geschenken bestaan uit 44 balen met goederen, een palanquin en 4 parasols, benevens 24 balen voor Spanje. De kleedingstukken van de leden der ambassade zijn gepakt in 100 kisten en de eetwaren voor het personeel in 500 kisten.

— De gelegenheid tot dooreseining tusschen Nederland en Indië is, volgens telegrafisch berigt van wege de direktie der Telegraph to India company, als heropend te beschouwen, daar de lijn tusschen Malta en Alexandrie hersteld is. De depeches gaan zonder vertraging door.

— Volgens de laatste officiële vreemdelingenlijst te Spa bedroeg het aantal veemdelingen 9437.

— Dezer dagen heeft te Aix-les Bains een hevig onweder gewoed dat vier uren duurde. De regen viel bij stroomen neder. De bliksem sloeg op den Dent du chat, den hoogsten top der bergen, die Aix omgeven; hij gleed langs den berg, trok door het meer van Bouzalt, tot groote ontsteltenis van hen die op het meer met de stoomboot een togtje deden, en stak den brand in een huis van het dorp Tréverses. De brand maakte snelle vorderingen, daar de huizen van stroodaken waren voorzien. Veertien huizen werden in de asch gelegd.

— Dezer dagen hebben de bandieten in de omstreken van Napels, om zich te wreken wegens het dooden van een hunner makkers, een boer de ooren en den neus afgesneden en de oogen uitgestoken. Alexandre Dumas heeft thans een groot aantal fotografiën van den ongelukkige doen vervaardigen, die overal in Europa zullen worden verspreid, om te toonen op welke wijze, naar men beweert, de zaak van Frans II door de roovers wordt verdedigd.

— Dezer dagen is te Parijs in den ouderdom van 104 jaren overleden de graaf de Dreux, die in Frankrijk vijftien regeringen heeft beleefd.

— Den 20 mei jl. heeft het spaansche goevernement de veilingen van sigaren op Manilla, welke in het najaar van 1861 waren gestaakt, weder hervat. Op dien dag werden omstreeks 35,000,000 stuks verkocht.

— Jl. donderdag heeft de afdeeling Gouda en omstreken der Maatschappij van landbouw eene tentoonstelling van vee en pluimgedierte gehouden.

— *Volgens de korrespondent uit Baden van Le temps* zou eene scène tusschen den koning der Nederlanden en prinses Menschikoff het onderwerp der gesprekken aldaar gedurende eenige dagen zijn geweest. Men verhaalde daaromtrent het volgende: prinses Menschikoff had aan den *koning verlof gevraagd om eene cigarette te mogen rooken,* waarop deze het verlangen te kennen gaf dat er in zijne tegenwoordigheid niet gerookt werd. De prinses stoorde zich echter hieraan niet. Eenigen tijd daarna stonden de prinses en de koning der Nederlanden op de lijst van *uitgenoodigden voor een bal bij mevrouw Béhague, doch daar* de laatste verklaard had het bal niet te zullen bijwonen als prinses Menschikoff eene uitnoodiging ontving, werd de schoone dame opgeofferd en ontving zij geene uitnoodigingskaart.

— De Salut public meldt, dat een engelsche fotograaf de heer Werner, op het denkbeeld kwam het oog van een os, eenige uren na diens dood te fotograferen. Toen hij zijn werk met het mikroskoop onderzocht zag hij op het netvlies den steenen vloer van het slagthuis, waarin het dier was geslagt, afgebeeld. Die vloer was het laatste voorwerp wat de os had gezien, toen hij met zijn kop omlaag gebonden den doodslag zou ontvangen. Deze uitvinding is van groot gewigt, want men zou die kunnen aanwenden op een lijk van een vermoorden, ten einde den moordenaar te ontdekken: althans in het zeer vermoedelijk geval dat het slagtoffer zijn moordenaar in de laatste oogenblikken heeft aangekeken.

— Ten huize van den heer Nadar, te Parijs, zijn thans 300 naaisters bezig met de vervaardiging van zijn nieuwe kolossale luchtballon.

— Te Zwolle zijn in de vorige week ten tweeden male in dit saizoen aardappelen gerooid, die volkomen rijp en goed van smaak waren. Zij zijn binnen twee maanden tijds gepoot en gerooid.

— Een geneesheer in Yorkshire, met name Morris, schrijft het volgende in het engelsche tijdschrift The lancet: Sedert drie maanden begonnen mijne kinderen te sukkelen. Zij klaagden over pijn in de maag en de ingewanden, hadden gebrek aan eetlust, vermagerden allengs en kregen een aardval uiterlijk. Welke behandeling ik ook instelde, niets baatte, tot dat eindelijk mijne aandacht werd gevestigd op het groene behangsel van hun slaapvertrek, als vermoedelijke oorzaak van hun lijden. Ik deed dat behangsel verwijderen, en van stonden aan hielden de klagten over pijn op en herkregen mijne kinderen hunne vorige gezondheid en *blozende kleur, die tot nu toe niet gestoord is.*

— Volgens de Assurantiebode is op de kust van Vlieland eene flesch aangespoeld, welke eene brief inhield in de duitsche taal gesteld en waarvan de vertaling luidt als volgt: „In het gezigt van Londen zullen wij de zamenzweerders: Eduard Dalwig, van Kassel, en Abraham Levy, van Keulen, *vermoorden en overboord werpen.* Kapitein Raake, voerende het schip Peter Rohland (van Bremen) verhindert het niet; hij schijnt medepligtig te zijn. Wie dit vindt, wordt verzocht het openbaar te maken. Aan boord van de Peter Rohland, in het kanaal van Londen, den 18 junij 1863.

„Dr. Bausch, van New-York."

Verkoopingen en aanbestedingen.

Zaturdag is te Arnemuiden ten verkoop aangeboden een huis en erf in de Westdijkstraat, wijk A no. 56. Verkocht voor f 335,25.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure. Augustus 1863.

Datum.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Barometer bij Oe.	Thermometer C.	betrekkelijke vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen in 24 u	Aanmerkingen.
16	Nw.tW	9	760.7	20.8	0.76	13.52	0.0	ligt bewolkt.
17	W.t.Z.	4	755.8	17.6	0.77	11.52	0.0	bew.buij. dond.rh.
18	W.Nw.	10	757.2	14.8	0.86	10.96	5.1	idem onw.weerl.r.
19	Nw.tW	9	759.5	16.0	0.72	9.90	5.6	idem reg. weerl.
20	W.t.N.	8	759.8	15.5	0.71	9.45	10.5	bew. buijig regen.
21	Noord.	11	764.5	15.4	0.73	9.74	1.0	bew. buijig regen.
22	NWest.	1	764.9	17.2	0.72	10.74	0.1	bew.betrokk. heij.

Thermometerstand.

22 aug. 's morg. 7 u. 56 „ 's midd. 1 u. 64 „ 's av. 11 u. 59 gr.
23 „ 's morg. 7 u. 61 „ 's midd. 1 u. 70 „ 's av. 11 u. 60 gr.
24 „ 's morg. 7 u. 62 „ 's midd. 1 u. 72 gr.

BUITENLAND.

Algemeen overzigt.

The morning post bevatte eergisteren een berigt, hetwelk voor het oogenblik wel niet waarschijnlijk, maar toch niet geheel onnatuurlijk zou wezen wanneer het bevestigd werd. Dit berigt luidde dat er een offensief en defensief verbond zóu gesloten zijn tusschen Rusland en de gefedereerde staten van Noord-Amerika. Mogten de westersche mogendheden den oorlog verklaren aan Rusland, dan zouden de amerikanen den oorlog verklaren aan Frankrijk en Engeland.

Reeds meermalen wezen wij er op dat de in bezit neming van Mexiko: de inmenging van Europa in de aangelegenheden van Amerika, aan de gefedereerden een doorn in het oog was, terwijl Engeland nog altijd het voorwerp van den haat en de wrok dier natie, nadat de Trent-kwestie. waarin Amerika welligt eenige weinige koncessie heeft gedaan, de oude nationale vijandschap weder meer dan ooit heeft opgewekt.

Daar nu de poolsche kwestie, voor zooverre zij zich in den laatsten tijd vertoond heeft, waarschijnlijk niet tot oorlog zal leiden, mag men onderstellen dat aan de bepalingen van het russich-amerikaansch verbond — zoo dit al is aangegaan — geen gevolg zal behoeven gegeven te worden.

De notas der drie westersche mogendheden zijn ons nog niet bekend geworden. De konklusie wordt thans in hoofdzaak door den Courrier du dimanche medegedeeld en bevestigt ten volle wat daaromtrent vroeger is gemeld. Met het oog op de poolsche kweste en de houding, welke Engeland daarbij aangenomen *heeft, vestigen wij* vooral de aandacht op een artikel van The daily news, hetwelk onder „Engeland" te vinden is. Dergelijke taal doet ons denken aan de artikelen der engelsche dagbladpers tegen Napoleon I, welke dezen als dolksteken plagten te treffen en welke den *exekuteur testamentair der revolutie, gelijk prins Napoleon* Louis Bonaparte hem in zijne Idées napoléonnienes noemt, steeds in minder aangename stemming bragten.

Het vorstenkongres te Frankfort, op welks tweeledig doel wij onlangs wezen, heeft, volgens de engelsche dagbladpers *vooral, nog eene derde strekking. Die strekking zou namelijk zijn om tegenover het buitenland een aaneengesloten* geheel te vormen. Tot staving dezer bewering wijst men op sommige geruchten omtrent de openingsrede van den oostenrijkschen keizer, volgens welke bij het publiek maken *hier en daar veranderingen zijn gemaakt. Zoo beweert men* dat onder meer de volgende zinsnede uit het oorspronkelijke is weggeschrapt: „De tegenwoordige tijd is niet helder en vereischt eene krachtige vereeniging der duitsche mogendheden om Duitschlands veiligheid te verzekeren en de bevestiging der vrijheid."

Eene officiële tegenspraak van dit en dergelijke geruchten heeft, naar men verzekert, plaats gehad, maar zou in allen gevalle van zeer weinig waarde kunnen zijn.

Volgens de berigten welke La France uit Havanna heeft ontvangen, hebben de mexikaansche steden Jalappa, Cordovo, Oribaza, Tlaskala en Cholula hare adhesie geschonken aan het votum van den raad van aanzienlijken te Mexiko, betrekkelijk den regeringsvorm en den geproklameerden keizer.

Men herinnert zich dat onlangs wederom ten stelligste werd verzekerd dat Nenna-Sahib door de engelschen is gevangen genomen. Thans blijkt dat er nog zeer veel onzekerheid bestaat of de gevangene werkelijk bedoelde persoon is.

Engeland.

Reeds meermalen wezen wij er op dat een der meest overwegende oorzaken, welke Engeland beletten om ten gunste van Polen naar het zwaard te grijpen, in het onoverwinbaar wantrouwen bestaat, hetwelk Napoleon aan de engelsche natie inboezemt. The Daily News werpt elk [illegible] te dien opzigte in hare laatste artikelen af, en betoogt dat de liberale partij in Frankrijk groot ongelijk heeft zich te verwonderen of te vertoornen over den afkeer van Engeland om zijne alliantie met Napoleon zelfs tot een gezamenlijken oorlog door te voeren. Het dagblad wijst daarbij op de *krachtige gehechtheid aan de vrijheid,* welke behalve het nationaal belang de engelsche natie daartoe leidt, en verzwijgt niet dat de grootste vijand van de vrijheid en onafhankelijkheid der natiën, in zijne oogen, de tegenwoordige keizer der franschen is, zoo dat alle gewapende zamenwer*king met hem om dergelijke schatten te erlangen,* eene dwaasheid zou wezen.

Dat de beruchte invoerder der deportatiën naar Cayenne en Lambessa zich verontwaardigd kan toonen over de deportiën naar Siberië is mogelijk, maar men behoeft hem daarom *nog niet te gelooven. De man, die een kroon had opgeraapt* uit het bloed, waarmede de tweede december de straten van Parijs had roodgeverwd, kan wel protesteren tegen de konscriptie welke te Warschau in proscriptie veranderd is, maar ten opzigte van dergelijk persoon is wantrouwen de moeder van eigen veiligheid.

De roover van Mexiko's onafhankelijkheid kan zich wel tot voorstander van Polen's onafhankelijkheid verklaren, maar daarin ligt eene zonderlinge en meer dan dit, eene schandelijke tegenstrijdigheid.

Twee malen heeft Engeland zijn standaard met dien des keizers vereenigd; welk voordeel heeft dit aangebragt? Na de inneming van Sebastopol meende het een oogenblik den prijs zijner opofferingen te zullen verkrijgen; het brandde van verlangen om den oorlog voort te zetten, zich op te heffen uit de meer lijdelijke rol welke het in de Krim-vlakten had gespeeld, de schande uit te wisschen van een nutteloozen togt in de baltische zee en met een gevreesde en naijverige mogendheid eene lang openstaande rekening te sluiten. Maar neen; Napoleon wilde niet dat Engeland het werk voleindigde, waarbij het zooveel belang had. Ondanks Engeland en in strijd daarmede sloot hij een vrede, terwijl eene bepaling daarbij was dat Engeland afstand zou doen van het regt van visitatie, met andere woorden van zijne soevereinitrit ter zee.

En de expeditie in Mexiko: hoe is Engeland daarin bedrogen geworden! Hoe zou het kunnen vergeten dat er bij de bekende overeenkomst bepaald werd dat Frankrijk zich verbond om aan de overzijde van den atlantischen oceaan geene vermeerdering van grondgebied te zoeken, den mexikanen geen bijzonderen regeringsvorm op te dringen, en hun slechts betaling hunner schulden te vragen maar hunne onafhankelijkheid te eerbiedigen.

Men weet hoeveel acht er werd geslagen op die overeenkomst, gesloten met den heer de Saligny, die de keizerlijke bedoelingen kende, toen eenmaal de vereenigde strijdkrachten van Frankrijk, Engeland en Spanje te Vera-Cruz waren aangekomen. Spanje en Engeland trokken zich verontwaardigd terug uit eene alliantie, welke slechts een valstrik was; het was echter reeds te laat en thans tracht Napoleon, in navolging van zijn oom, de ro van koningmaker te *spelen, en geeft met vertreding van de onafhankelijkheid* der mexikanen aan een oostenrijkschen herder eene kudde menschen ten geschenke, welke hij zich heeft toegeeigend met behulp van Engeland, hetwelk een oogenblik had opgehouden hem te wantrouwen!

Men begrijpt dat dergelijke lessen voor de engelsche natie niet nutteloos geweest zijn: zij heeft deze duur genoeg betaald en derhalve onthouden. Wat zij evenmin vergeet, is de wending aan de italiaansche aangelegenheden gegeven: Italië zou vrij zijn van de alpen tot de adriatische zee; men *had het formeel verklaard! En wat is het eind van alles* geweest!

Dit alles komt Engeland in de gedachte als men het vraagt om hulp te verleenen aan Napoleon, een soeverein onder wiens regering woorden en daden in voortdurende tegenspraak met elkander zijn.

Frankfort.

De openingsrede van den keizer van Oostenrijk op het vorstenkongres is door den koning van Beijeren aldus beantwoord:

„Gevolg gevende aan de uitnoodiging van uwe majesteit, zijn wij thans hier vergaderd, ongetwijfeld door de zelfde bondgenootschappelijke en vaderlandsche gevoelens bezield, waaraan die uitnoodiging zelve haren oorsprong is verschuldigd, en bezitten wij de levendige begeerte om te voldoen aan den billijken en voor allen heilzamen wensch, welke strekt ter ontwikkeling der bondskonstitutie in een zin, welke met den geest des tijds overeenkomt.

„Daar wij overtuigd zijn van die overeenstemming omtrent doel en geest van uitvoering, hebben wij ons hier vereenigd zonder, wat de bijzonderheden betreft, kennis te dragen van de voorstellen welke uwe majesteit aan onze gemeenschappelijke beraadslagingen wil onderwerpen. Wij hebben het gedaan in het vertrouwen dat de wederkeerige geest van regt en de gemeenschappelijke gehechtheid aan alle gezamenlijke groote belangen, in verband waarmede onze voorvaderen, naar den geest en de omstandigheden van hun tijd den Duitschen bond hebben gesticht, ook in deze voorstellen zal doorstralen.

„Wij vertrouwen dat zij een grondslag zullen vormen waarop wij naar den geest en den eisch onzer dagen eene staatsinrigting zullen kunnen bouwen, welke geschikt zal zijn om aan onze natie naar buiten in den meest gekoncentreerden vorm eene magt en een invloed te schenken, welke de waarborgen van duurzaamheid bevat, en inwendig eene onwikkelde zamenstelling en veerkracht, noodig tot voortbestaan, te verschaffen, daar onze natie toch in intellektuële en zedelijke geschiktheid tot ontwikkeling en werkzaamheid, evenmin als ten opzigte van materiële kracht, bij geen enkel ander volk ten achter is.

„In dien zin zal ik ernstig de voorstellen van uwe majesteit overwegen en mijn oordeel daarover uitspreken; ik geloof te dien opzigte ook de gedachte van alle hier vereenigde medeleden van den bond te hebben uitgedrukt. Uwe majesteit heeft zelve gezegd dat die voorstellen voor verbetering vatbaar waren, en hoewel ik levendig wensch dat de hoofdgrondslagen van het hervormingsplan spoedig en eenstemmig mogen worden aangenomen, zonder lange debatten, hoe wel ik levendig wensch dat de vorsten zelve, overeenkomstig de oude duitsche gebruiken, aan de natie den weg ter ontwikkeling aanwijzen, zou ik niettemin geenszins de mogelijkheid willen uitsluiten van reeds in onze eerste vergadering gedeeltelijke wijzigingen in deze grondslagen te brengen, en wel vooral wanneer zij van dien aard waren dat zij spoediger eene overeenstemming zouden doen geboren worden, en daarvan de onverwijlde handeling van vrije overweging te maken.

„Ik deel ten volle het leedwezen van uwe majesteit, en alle onze waarde medeleden van den bond zullen dit met mij deelen, dat wij Z. M. den koning van Pruissen nog niet in ons midden kunnen begroeten. Laat ons krachtig hopen dat in onze volgende bijeenkomst die magtige schakel de groote keten van Duitschlands magt en grootheid zal sluiten, en vergeten wij niet dat deze wensch te spoediger zal verwezenlijkt worden, naarmate onze besluiten onverwijld en eenstemmig zullen zijn.

„Duitschlands natiën hebben, behalve eenige kleine storingen, zich in vrede, regt en onderlinge getrouwheid mogen verheugen. Erkennen wij, want men heeft het dikwijls niet gedaan — dat de duitsche bond en zijne konstitutie, de grondslag was waarop die vrede rustte.

„Wij erkennen tevens dat die grondslag op dit oogenblik behoefte heeft aan ontwikkeling, overeenkomstig den geest des tijds en met name door eene organieke invoering eener vertegenwoordiging der verschillende volken.

„Het doel, hetwelk wij trachten te bereiken is ons helder voor oogen, hoewel de wegen, welke daartoe leiden, nog niet gebaand en ten deele onbekend zijn.

„Laat ons met kalmte en vastberadenheid, met openhartigheid en eerlijkheid het werk beginnen en de zegen des almagtigen Gods zal ons niet ontbreken, maar dat werk bekroonen."

De wensch om den koning van Pruissen op het kongres te zien is niet vervuld geworden. Alle pogingen der vorsten om hem te doen toetreden tot het kongres zijn vruchteloos gebleven.

— In de vergadering van het vorstenkongres op zaturdag gehouden hebben de koningen van Wurtemberg, Hanover en Saksen op de meest bepaalde wijze het oostenrijksch hervormings-programma van den bond verworpen, terwijl dit door de vorsten van Coburg, Weimar en Baden slechts onder zekere voorwaarden werd verworpen. Beijeren en de overige staten hebben het plan van Oostenrijk aangenomen.

— De vergadering van verschillende duitsche afgevaardigden is vrijdag door haren voorzitter den heer Benningsen geopend. De stap van Oostenrijk is door deze vergadering niet ongunstig opgenomen, ofschoon onder zeer veel reserve.

België.

De vergaderingen van het kongres der katholieken te Mechelen, gehouden na die welke wij in ons vorig nommer bespraken, zijn niet belangrijk genoeg geweest — daar de strekking onzen lezers bekend is — om uitvoerig mede te deelen, evenmin als de besluiten welke ter instandhouding van de vereeniging genomen zijn. Slechts op de redevoering van den kardinaal Wiseman willen wij hier eenigermate de aandacht vestigen. Ook hij behandelde de kloosterkwestie en merkte daarbij het volgende aan:

„Ten tijde van het herstel der hierarchie was er in Engeland een groote vijandschap tegen de kloosters, terwijl men hevig tegen de katholieken te velde trok. De huizen wilden eene huiszoeking in de kloosters bevelen, en geen enkel parlementslid durfde zich daartegen verzetten, wegens de omstandigheid, dat het kloosterleven geheel in strijd is met de zeden en gewoonten der natie. Er kwam evenwel oorlog en de regering had hulp en verpleging noodig voor hare soldaten. Wie zal mij — zoo sprak zij toen — eene vrouw weten te vinden, moedig genoeg om den oceaan met zijne golven en het gevecht met zijne doodsgevaren te gaan trotseren; om haar vaderland te verlaten en in ballingschap te gaan te midden van barbaarsche en heidensche bevolkingen; om misschien voor altijd eene vreedzame en heilige verblijfplaats te verlaten, alwaar zij zoo vele gelukkige jaren heeft doorleefd, en zich te verplaatsen in het midden van een ruw en brutaal soldatenleven?

De kerk antwoordde daarop: ik behoef deze niet te zoeken, ik behoef deze niet te vinden; dergelijke vrouw bezit ik. Zie hier eene vrouw, die slechts eene enkele vrees kent, de vreeze Gods.

„De zusters van liefdadigheid vertrokken daarop. Zij hebben wel hun pligt gedaan, en in plaats van den sluijer waarmede haar hoofd gekroond wordt, af te rukken, heeft de natie gemeend hare borst te moeten versieren met de medalje van den soldaat, om daardoor de erkentenis af te leggen dat de moed der vrouw, welke de dienst Godes is toegedaan, op het veld der liefdadigheid betoond, niet minder waarde bezit dan de dapperheid van den krijgsman op het veld van eer. Deze erkentenis is niet in den boezem der parlementsvergadering afgelegd, maar in tegenwoordigheid van het geheele leger, hetwelk geschaard stond. Sedert dien tijd heeft men niet meer gewaagd van eene verstoring der kloosterlevens. In Engeland is het hart der natie vervuld met vooroordeelen tegen de katholieke kerk; maar behalve het vertrouwen op de regtvaardigheid onzer zaak, bezitten wij dit op de regtvaardigheid onzer medeburgers."

„Men heeft dikwijls beweerd dat de belgische katholieken een strijd hebben te voeren — zeide de gematigde redenaar in een ander gedeelte zijner redevoering — maar tegen wien dan? Zeker niet tegen de kroon; uw koning en zijn stamhuis zijn tot voorbeeld te stellen voor anderen. Zeker niet tegen de natie, omdat gij de meerderheid uitmaakt, omdat gij alle mogelijke vrijheden bezit. Met wien zijt gij dan in strijd? Met u zelven. Verkrijgt gij hierdoor magt? Voorzeker niet: met zich zelven in strijd en onderling verdeeld te zijn leidt tot zelfmoord. Gij behoeft niets te vreezen. Weest vereenigd en gerust!"

De toestand van Polen werd afgeschilderd door prins Czartoryski, terwijl de vergadering te dien opzigte het voorstel der 5e sektie aannam om „eene vereeniging te stichten ter opzending van gebeden om door tusschenkomst der heilige maagd, de bevrijding der poolsche kerk te erlangen."

De laatste vergadering van het kongres heeft zaturdag plaats gehad, waarbij het publiek als het ware vermoeid scheen van den vierdaagschen veldtogt tegen het anti-katholicisme en minder enthusiast de redenaars begroette. Hunne redevoeringen en aanspraken waren trouwens ook minder belangrijk; slechts toen het centraal bureau zich, krachtens zijn regt, den heer Barthélemy Dumortier tot lid toevoegde, brak een storm van daverende toejuichingen los.

De laatste vuurpijl, welke knetterend naar boven steeg om de vergadering door een oogenblikkelijk licht te verblinden, was het slot der aanspraak van dit nieuw gekozen lid. „Ligt het in uwe bedoelingen — dit waren zijne laatste woorden — dat onze kerkhoven worden geschonden, dat de godsdienst verbannen wordt uit het lager onderwijs, dat de kinderen aan hunne moeder de heilige kerk worden ontroofd; men moet tegen dergelijke handelingen protesteren om het kongres waardiglijk te besluiten."

De heer de Theux, die deze laatste vergadering presideerde, resumeerde kortelijk de werkzaamheden van het kongres en eindigde met den uitroep, welke door allen herhaald werd: Leve paus Pius IX, de vader der kerk; leve Leopold I, de vader des vaderlands.

Een banket was overigens ook het eind van dit kongres.

— De Moniteur bevat in het niet-officiëel gedeelte de volgende nota:

„De antwerpsche dagbladen hebben gesproken van eene financiële en militaire kombinatie, welke zou strekken om het verdedigingsstelsel van Antwerpen geheel te wijzigen en de citadellen af te breken.

„De regering draagt van bedoelde kombinatie volstrekt geene kennis, terwijl derhalve ook geene beraadslagingen daarover in den boezem van het ministerie konden plaats hebben."

BOEKBESCHOUWING.

Das heutige Spanien, seine geistige und auszerliche Entwickelung im 19 Jahrhundert, von Fernando Garrido. Deutsch von Arnold Ruge. Leipzig 1863.

Het valt moeijelijk van oude denkbeelden te scheiden. Meeningen en opvattingen, die we van kindsbeen af hebben lief gehad, en die door geen meer naauwkeurig onderzoek aan 't wankelen zijn gebragt, hechten zich aan onze geheele levensbeschouwing zoo vast, dat we ter naauwernood den twijfel aan de waarheid toelaten.

Geldt deze regel in 't algemeen, waar het ons oordeel geldt over zaken of enkele personen, niet minder waar is ze, waar het volken betreft. Zoo bijv. kunnen we niet aan Spanje denken, zonder ons een land en volk voor te stellen, door priesterheerschappij ten onder gebragt, door domheid en bekrompenheid ten onder gehouden. Die onvriendelijke beelden zijn ons zoo gewoon geworden, dat we niet aan de mindere juistheid der schets ook voor onzen tijd kunnen denken. Wel is somwijlen een enkele twijfel opgerezen, als voor eenige jaren, toen in de madridsche akademie eene beschouwing van het karakter en de staatkunde van Filips II werd gegeven, in niets afwijkende van de gewone, gezonde opvatting van dit somber karakter, die in andere landen, buiten Spanje, de heerschende is geworden. Maar aanstonds reeds na dit ephemere verschijnsel werd de oude meening bevestigd, toen de zelfde man, die in de akademie zulk een fiksch en juist oordeel over den despoot der XVIe eeuw had uitgesproken, in de cortes als tegenstander van vrijheid van godsdienst optrad. Wat moeten traditiën magtig zijn, om een op wetenschappelijk gebied verlicht man, op staatkundig gebied zulke verouderde denkbeelden te doen omhelzen! Toch is uit dit feit en uit andere, in de laatste jaren voorkomende, gebleken, dat de toestand van stabiliteit, die eigenlijk de toestand van teruggang is, niet de normale in Spanje is. De herhaalde revolutiën der laatste vijftig jaar hebben ook dezen akker, die braak lag, doorwoeld; veel onreins omhoog geheven, maar ook veel verkeerds voor goed vernietigd. Wel zelden is bijv. eene tijding van vreemde landen met algemeener toejuiching en grooter belangstelling ontvangen, dan het berigt van den verkoop der zoogenaamde geestelijke goederen, waardoor tal van landerijen, tot dusver in de doode hand en nutteloos en onvruchtbaar voor de volkswelvaart, produktief werden gemaakt. Het boek van Fernando Garrido, welks titel we boven deze regelen schreven, bevat in dit opzigt hoogst belangrijke bijzonderheden. Het doet de wisseling kennen der ontwikkeling, die Spanje heeft ondergaan; de verschillende fasen van vooruitgang en teruggang worden kort en scherp gekarakteriseerd. Het is inzonderheid uit dit oogpunt dat wij de aandacht er op willen vestigen, omdat het door de rijkdom der details een hoogst belangrijke bijdrage is tot kennis van Spanje in de 19e eeuw.

Meer bekend dan de schrijver is de duitsche vertaler, Arnold Ruge, de beruchte demokraat uit de jaren 1848 enz. Doch daar hij slechts vertaler is, kan zijn denkwijze geen invloed uitoefenen. Het is te bejammeren, voor de geloofwaardigheid der vele statistieke opgaven die hier voorkomen, dat de schrijver of vertaler niet goedgevonden heeft een opgave der gebruikte bronnen hierbij te voegen. De schrijver, spanjaard zelf, was er zeker bij uitstek in staat toe. Garrido is een schilder, die echter zijn gezigt bijkans geheel verloren heeft en daardoor de schilderkunst heeft moeten laten varen. Hij behoort tot de republikeinsche partij en schreef na 1854 in deze geest brochures, die veel aftrek vonden. Naar aanleiding van een dezer. De demokratische republiek geheeten, deelt hij in de voorrede het een en ander mede, dat zeer geschikt is om den geest te karakteriseren en van hem en van een deel der spaansche bevolking. Met de mededeeling hiervan sluiten wij onze aankondiging, die alleen ten doel had de aandacht te vestigen op een werk, dat door ieder, die omtrent het tegenwoordige Spanje juistere denkbeelden verlangt te krijgen, niet ongelezen mag worden gelaten, al kan hij ook in de denkbeelden omtrent politieke en sociale vragen des tijds niet instemmen, die door schrijver en vertaler worden voorgestaan. „Omtrent den geest der landelijke bevolking van Catalonië heb ik op een zeer merkwaardige wijze ondervinding opgedaan. In den herfst van het jaar 1855 werd ik gedagvaard voor de gezworenen van de stad Zerida in Catalonië, wegens de uitgave van een brochure, die ten titel droeg: De demokratische republiek enz. Het was de eerste maal, dat in deze stad zulk een vervolging in zake van drukpers voorkwam, en dat zulk een regtbank ter beoordeeling werd zamengeroepen. De jury bestond uit twaalf burgers der stad, die direkte belastingen betaalden, onder het voorzitterschap van den burgemeester of alkade der stad. Tot op den dag der behandeling was ik in de gevangenis, en daar deze zich op de publieke markt bevond, vergaderden zich de boeren in grooten getale voor het venster, om den gevangene te bekijken, dien hunne priesters hun als een vijand van God, van zedelijkheid en godsdienst hadden afgeteekend, die in de stad was gekomen, om het geweten der geloovigen te verontrusten. Deze boeren met hunne spitse hoeden kwamen in massa naar de geregtzaal. De notaris moest de aangevallen brochure voorlezen: van het begin af aan vond het boekske bij het volk bijval, en naar mate de voorlezer in zijne lektuur vorderde, namen de uitroepen van goedkeuring toe: bij sommige plaatsen zelfs klapten ze in de handen en gaven hunne goedkeuring op allerlei wijzen te kennen. Eindelijk deed de jury uitspraak, en sprak met algemeene stemmen vrij. Nu werd de vreugde en het gejoel nog grooter. Alle betuigden mij hunne opregte deelneming, dat ik aan het niet kleine gevaar ontkomen was, want in vollen ernst had de landsambtenaar een straf van zes jaren vestingarbeid geëischt. De boeren wilden dan nu ook allen het boekje hebben en in eens werden op het land rondom Lerida meer dan 1000 exemplaren verkocht, ofschoon de provincie Lerida een der meest achterlijke in beschaving en ontwikkeling is. Ik heb sedert drie zeer sterke oplagen van dit boekske in het licht gegeven, die allen verkocht zijn, en bovendien zijn er twee editiën verschenen, waarin ik de hand niet gehad heb. In het jaar 1859 rekende de uitgever dat hij meer dan 27,000 exemplaren verkocht had, en sinds is meer dan het dubbele van dit getal nog verspreid."

MENGELINGEN.

Onderzeesche telegraaflijnen.

De uitvinding welke, behalve den spoorweg, strekken kan om de natiën onderling meer en meer tot elkander te brengen, en den waarnemingscirkel van het individu te vergrooten, is de telegrafie. Veel, zeer veel partij is daarvan reeds getrokken; reeds zijn de groote steden van Europa met elkander door den telegraafdraad verbonden, en snellen de tijdingen in weinige uren van Amsterdam naar de russische hoofdstad, van Londen naar de stad alwaar weldra koning George I den scepter zal voeren. Toch wenscht men den telegraaf een nog uitgebreider werkkring te verschaffen, en wil men de elektriciteit in één dag doen verrigten, waartoe Magellaan en zijne togtgenooten vijf jaren behoefden.

In 1858, toen men ten deele geslaagd was om een transatlantischen telegraafkabel te leggen, verdiepte men zich reeds in voorspellingen van hetgeen daarvan 't gevolg zou wezen, en verloor de moeijelijkheden uit het oog welke zich niet lang deden wachten. Van tallooze ontwerpen hoorde men gewagen, maar de meeste bleken, bij latere beschouwing, onuitvoerbaar te wezen.

De vier lijnen, welke meer bepaald door mannen van wetenschap werden voorgesteld, waren: twee fransche lijnen, 1. over Portugal (kaap St. Vincent) naar de Kaapverdische eilanden, en van daar naar Brazilië; 2. over Portugal naar Boston, over de Azorische eilanden en het eiland St. Pierre; twee engelsche lijnen, *a.* van Engeland over Ierland naar Nieuw-Zeeland, welke lijn men in 1858 beproefde te leggen; *b.* van Engeland over IJsland, Groenland en Labrador.

Om zich een duidelijk denkbeeld te maken van de moeijelijkheden, welke men bij het leggen van onderzeesche telegraafkabels ondervindt, moet men in de eerste plaats bedenken dat de toestand van den bodem der zee niet verschilt van die der oppervlakte van de aarde. Overal bevinden zich in de diepte van den oceaan bergen en dalen, gelijk op de aarde, terwijl men met eenigen grond mag aannemen dat veranderingen in dien toestand niet zeldzaam zijn. Wanneer men nu en dan eens eilanden ziet verschijnen en andere wederom in de zee wegzinken, dan is dit het gevolg van aardbevingen, waarbij de bodem van den oceaan op de hevigste wijze wordt geschokt, en niet zelden uitbarstingen van onderzeesche telegrafen worden waargenomen.

Dergelijke natuurverschijnselen zijn natuurlijk op de eene plaats veelvuldiger dan op de andere, en eene juiste kennis van de gesteldheid des bodems is derhalve een der eerste vereischten bij de beoordeeling dezer verschillende ontwerpen voor het leggen van onderzeesche telegraafkabels.

Heeft men nu met deze moeijelijkheden te kampen bij de volvoering van het plan om een telegraafkabel over de Azorische eilanden te doen loopen, daar de bodem der zee

in de nabijheid dier eilanden even als zij zelve van zeer vulkanischen aard zijn, bij het vierde telegraaf-ontwerp over IJsland, Groenland en Labrador ontmoet men weder andere hinderpalen. Daar heeft men te worstelen met de drijvende ijsbergen, welke vooral in de nabijheid der kusten voor de telegraafkabels zeer gevaarlijk kunnen wezen. Met het oog op al deze algemeene moeijelijkheden is het wel te onderstellen dat nog menige proef zal worden genomen, alvorens men het beoogde doel zal bereikt hebben, daar de kennis van de diepte der zee nog zeer onvolledig is en men welligt nog op onbekende hinderpalen zal stuiten.

De engelsche koloniën.

De engelsche koloniën, Indië uitgezonderd, 't welk meer een rijk en een bezitting is, dan een eigenlijke kolonie, beslaan een ruimte van 3,350,000 vierk. mijlen. Volgens parlementsopgaven bedragen de inkomsten een som van 11,000,000 ponden sterling, en de schulden een 27 millioen. De invoer van goederen beloopt 60 millioen, waarvan de helft uit engelsche produkten bestaat. De uitvoer, die op 50 millioen wordt gesteld, gaat voor ⅘ naar Groot-Brittanje. Het totaal der bevolking overschrijdt het cijfer van 10 millioen niet, en van deze zijn slechts 5 millioen blanken.

De zeven koloniaalgroepen, Noord-Amerika, Australië, Middellandsche zee, atlantische, west-indische, oostelijke en afrikaansche, staan onder elkander in geen nader verband. Australië heeft de grootste vlakte-inhoud, Canada de meeste schulden, Australië heeft het grootste handelsverkeer en de bezittingen in de Middellandsche zee vorderen de meeste kosten. Het geheele bedrag der uitgaven van het moederland voor de koloniën beliep in het jaar 1860 een som van 3,242,243 p. st., waarvan slechts 167,000 voor burgerlijke (administratieve enz.) de geheele rest voor militaire doeleinden wordt gebezigd. Van deze hoofdsom komt een derde ten bate van de bezittingen in de Middellandsche zee; een zesde valt aan de kaapkolonie ten deel; de noord-amerikaansche koloniën verbruiken een weinig meer, Australië daarentegen naauwelijks de helft. Voor de Ionische eilanden alleen wordt een som van 280,000 p. st., voor Malta 480,000 p. st. gevorderd.

De australische koloniën voeren voor 22 millioen uit en kosten weinig of niets. In 1860 verslonden de militaire behoeften slechts 250'000 p. st. Een som, die ieder zeer gering zal achten, als hij oplet, dat alleen Nieuw-Zuid-Wallis voor 5 millioen exporteert en Victoria voor 13 millioen, terwijl van het eerste cijfel ⅞. van het laatste ¼ naar Engeland gaat.

In al de britsche koloniën in West-Indië zijn slechts 54,000 blanken. De uitvoer uit West-Indië beloopt 6 millioen en de invoer even veel. Het geheel der inkomsten bedraagt naauwelijks 1 millioen. Jamaïca heeft zeer zware schulden, Barbados slechts 291 p. st.

HANDELSBERIGTEN.

Meekrapprijzen.

Rotterdam 24 augustus. De markt bleef heden vast. Goede tot mooije onberoofde gold f 19¼ à f 20.

Graanmarkten enz.

Amsterdam 24 augustus. Tarwe en gerst flaauw. Raapolie op zes weken f 42¼. Lijnolie op zes weken f 48¼.

Rotterdam 24 augustus. Tarwe 50, rogge en gerst 20 cent lager, koolzaad, wit zaad en erwten 20 cent hooger. Overigens bleven de prijzen onveranderd.

Axel 22 augustus. Tarwe f 9,35 a f 9,80; Rogge f 6,05 a f 6,35, Wintergerst f 5,15 a f 5,40; Zomer dito f 4,65 a f 4,90; Groene erwten f 6,45 a f 6,75; Koolzaad f 13,65 a f 13,81.

Middelburg 24 augustus. Raapolie f 42¼. Patentolie f 44¼. Lijnolie f 51¾ per vat op zes weken, op kontant f 1 lager.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 24 augustus.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld . .	2½pct.		64⅜
	dito dito dito . .	3	„	77¼
	dito dito dito . .	4	„	—
	Aand. Handelmaatschappij . .	4½	„	142½
België.	Certifikaten bij Rothschild . . .	2½	„	—
Rusland.	Obligatien 1798/1816	5	„	102⅛
	Certifik. Hope & co.	4	„	76⅞
	Oblig. dito 1855, 6de serie	5	„	90
	dito dito Leening 1860	4½	„	91¼
	Certifikaten	6	„	—
	Aand. spoorweg		„	197
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	73⅝
Oostenrijk.	Obligatien metalliek	5	„	64½
	dito 1847/1852	2½	„	—
	dito rente Amsterdam	5	„	86⅛
	dito nationale	5	„	69¼
	Bank aktien	3	„	—
Italië.	Leening 1861	5	„	67¾
Spanje.	Obligatien (binnenlandsche) .	3	„	52
	dito	3 thans 2½	„	48½
	Amortisable schuld		„	—
Portugal.	Obligatien 1853	3	„	48
	dito 1856—1862	3	„	47⅝
Griekenl.	dito (blaauwe)	5	„	—
Vereen.Stat.	dito (1874)	5	„	73¾
Illinois.	dito	7	„	82⅛
Mexiko.	dito	3	„	37⅝
Grenada.	dito afgestempeld	4½	„	15⅝
Venezuela.	dito	2	„	24

Coupons en losbare obligatiën.

Amsterdam 20 augustus. Metalliek f 25,40. Napels f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,80; 3 pct. Eng. Port. f 11,80; Fransche f 55,62½; Belgische f 55,75; Pruissische f 34,62½; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamburger Russen f —,—; Russische in zilveren roebels f 35,62½; Poolsche in fl. f —,—; Nationale metalliek f 28,10.

ZEETIJDINGEN.

Het schoonerschip *Catharina Elizabeth*, gez. J. Pander, van Riga naar Middelburg, is den 13 dezer, wegens tegenwind, met vele andere schepen in eene baai bij Arendal in Noorwegen ten anker gekomen, om met betere gelegenheid de reis voort te zetten. Alles was wel aan boord.

— Gisteren is van de reede van Veere naar zee gezeild de schoener *Effort*, gezagv. G. Eskdale, van Middelburg in ballast naar Newcastle, en binnengekomen de sloep *Incertitude*, gezagv. J. van Belzen jr. van Schotland met haring naar Arnemuiden.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene Dochter B. BULTERIJS, geboren VAN DER ZEE.
Middelburg, den 24 Augustus 1863.

Voorspoedig bevallen van eene Dochter C. S. MICHELSEN — DE HAAN.
Middelburg, den 24 Augustus 1863.

Op den 21 Augustus 1863 is te Amsterdam, in den ouderdom van ruim 73 jaren, overleden Mevrouw de Weduwe JOHs. SCHENK Hz.; geb. S. M. A. DEUTZ, diep betreurd door hare Kinderen en Behuwdkinderen.
Algemeene kennisgeving.

Die genen, welke uit eenigerhanden hoofde Gelden of Goederen te vorderen mogten hebben van — of verschuldigd zijn aan den Boedel en de Nalatenschap van wijlen den Heer JACOB EHRLICH, worden beleefdelijk verzocht daarvan aan den ondergeteekende opgave te doen vóór 31 dezer maand.
A. M. VAN HEUVEN, Vlasmarkt.

Heeren GASVERBRUIKERS worden uitgenoodigd tot eene bijeenkomst in het Schuttershof de Edele Handboog, op Vrijdag 28 Augustus 1863, des avonds ten half acht ure.
De Commissie,
K. BAART.
A. J. HAMAN.
J. C. ALTORFFER.

Tegen zeer ruim Salaris WORDT GEVRAAGD voor de **Zuidwestkust van Afrika**, om begin November te vertrekken, EEN ONGEHUWD PERSOON tusschen de 25 à 30 jaren, *grondig* bekend met Administratie, Italiaansch Boekhouden, de Engelsche en Fransche talen en *zeer* vlug kunnende Rekenen; — *alléén* zij die met den Groothandel bekend zijn, in alle opzigten aan de bovenstaande vereischten voldoen en ontwijfelbare referenties omtrent moraliteit kunnen aanwijzen, zullen in aanmerking komen.
Adres, met franco Brieven onder letter R, bij H. T. HENDRIKSEN, Boekhandel, Hoogstraat, Rotterdam.

NOTARISHUIS.
VERKOOPING op Dingsdag den 1 September 1863, ten overstaan van den Notaris D. VERHULST, van
MEUBELAIRE GOEDEREN,
EN GEMAAKT GOUD EN ZILVER.
Nader en breeder te adverteren. — Zindelijke Goederen kan men van heden af bijbrengen.
L. C. HONDIUS,
Ondernemer van Openbare Verkoopingen,
Taxateur en Boedelschikker.

OPENBARE VERKOOPING
door den Notaris PIETER VAN DE GRAFT, na bekomen Regterlijke magtiging, op Dingsdag den Eersten September 1863, des avonds ten zeven ure, op de Bovenzaal der Societeit de Vergenoeging, op de Groote Markt te Middelburg, bij opbod en afslag, der navolgende ONROERENDE GOEDEREN, allen staande en gelegen te Middelburg, als:
1. **EEN WOON- EN WINKELHUIS**, waarin sedert jaren met goed gevolg de **KRUIDENIERS- en TABAKS-AFFAIRE** wordt uitgeoefend, staande op de Vlasmarkt, wijk L no. 14;
2. **EEN PAKHUIS** in de Simpelhuisstraat, L no. 14, beide Perceelen te zamen in de Grondbelasting aangeslagen voor *f* 40,30.
3. **EEN PAKHUIS** op de Vlasmarkt, L no. 19/20, Grondbelasting *f* 16,80.
4. **EEN PAKHUIS** in de Penninghoek, L no. 44, Grondbelasting *f* 4,56.
5. **EEN PAKHUIS** in de Wijngaardstraat, L 163, Grondbelasting *f* 6,87.
Zijnde de Perceelen alsmede de wijze van veiling breeder op de uitgezette Kaarten omschreven, en daags vóór en op den dag van verkoop, van 10 tot 3 ure, te bezigtigen, doch eerstgemeld alleen op vertoon van eene toegangkaart.

ONTVANGEN en dagelijks in het Groot en Klein verkrijgbaar, tegen de minstmogelijke prijzen, smakelijk **gerookte HAMMEN, Vet zwaar gezouten SPEK, gerookt SPEK**; doorregen à 27 cent, zwaar à 29 cent de Vijfons.
Geere, K 356. P. DE ZEEUW.

Terstond eene **Dienstmeid** uit den Boerenstand benoodigd bij Mejufvr. HECTOR, te Grijpskerke.

VOOR INDUSTRIESCHOLEN.
HANDLEIDING tot het LIJNTEEKENEN, bevattende het construëren van meetkunstige werkstukken. Derde druk. Prijs 35 cent.
WIS- EN WERKTUIGKUNDIG REKENBOEK, naar aanleiding van het Volks Wis- en Werktuigkundig Leer- en Leesboek des heeren J. W. L. van Oordt, uitgegeven door de Maatschappij Tot Nut van 't Algemeen; ten dienste van gevorderde Leerlingen. Met eene uitslaande Plaat. Tweede druk. Prijs 75 cent.
Vragen en Voorstellen over de beginselen der REKENKUNST. Derde druk. Prijs 25 ct.
Vragen en Voorstellen over de eerste gronden der ALGEBRA of STELKUNST. Tweede druk. Prijs 30 cent.
Vragen en Voorstellen over de beginselen der MEETKUNST. Met twee uitslaande Platen. Tweede druk. Prijs 40 cent.
Deze werkjes, vervaardigd door den heer A. GOUKA, broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw en vroeger onderwijzer aan de Industrieschool te Middelburg, worden thans op de meeste Industriescholen met goed gevolg gebruikt. Zij zijn uitgegeven bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS, te Middelburg.

GRACIEUSE.
MODE-JOURNAAL VOOR DAMES.
Als eene nieuwelinge, onbekend en onbemind, trad de Gracieuse op; maar met den bescheiden wensch en de opregte hoop dat zij, haren naam regtvaardigend, weldra als eene goede bekende en vriendin zou worden opgenomen, bij tal van hare landgenooten. Minder met groote beloften en schoone woorden, dan wel door daden wilde zij trachten hiertoe te geraken.
De bijval die haar van duizende landgenooten ten deel viel, maakt het mogelijk meer te geven dan beloofd was; zoo dat in den volgenden jaargang ook zullen worden opgenomen als **Supplementen:**
UITKNIP- EN BORDUURPATRONEN.
Op het gebied der Mode wenscht de Gracieuse te bewijzen, dat een smaakvol, bevallig toilet, een sierlijk aanzien van Huiskamer en Salon, niet alléén bereikbaar is voor den hoogeren stand. Door goede degelijke lectuur van onderscheiden aard wil zij werken aan de ontwikkeling van het verstand en de beschaving van den geest.
De Gracieuse geeft op letterkundig gebied: Romantische Verhalen naar de beste schrijvers van het buitenland en oorspronkelijke stukken van geachte schrijvers en schrijfsters ten onzent; voorts bij afwisseling Reisbeschrijvingen, geschiedkundige of wetenschappelijke zaken; iets voor het huishouden of de keuken, aanteekeningen en opmerkingen voor elke maand, opgave der nieuwste Boeken en Musiek; al die zaken, om kort te gaan, die in de beschaafde vrouwenwereld welkom en belangwekkend kunnen zijn.
Al wat de GRACIEUSE geeft is door de Dames Redactrices in natura bewerkt en komt steeds goed uit.
De prijs van elke aflevering is **50 cents.** — Nog verschijnt en zal van de Gracieuse maandelijks worden vervolgd eene Editie à **30 cents.** De Dames gelieven de goedheid te hebben aan hare Boekverkoopers naauwkeurig op te geven welke uitgave zij verlangen.
Alle Boekhandelaars nemen bestellingen aan.
A. W. SYTHOFF.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
Uren van vertrek in Augustus—September.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Dingsdag	25	's morg.	8,30	Dingsdag	25	namidd.	2 ure.
Woensdag	26	„	9,30	Woensdag	26	's morg.	6
Donderdag	27	„	10,30	Donderdag	27	„	6
Vrijdag	28	„	11 ure.	Vrijdag	28	„	7
Zaturdag	29	„	11,30	Zaturdag	29	„	8,30
Zondag	30	's midd.	12	Zondag	30	„	8,30
Maandag	31	's morg.	6	Maandag	31	„	10,30
Dingsdag	1	„	6	Dingsdag	1	„	10,30
Donderdag	3	„	6	Woensdag	2	„	10,30
Vrijdag	4	„	6	Vrijdag	4	„	10,30
Zaturdag	5	„	6	Zaturdag	5	„	10,30
Zondag	6	„	6	Zondag	6	„	10,30
Maandag	7	„	7	Maandag	7	's midd.	12

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.